

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА

для студентів

спеціальності

освітньо-професійної програми

освітньо-професійного ступеня

231 Соціальна робота

Соціальна педагогіка

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 1122

В. Жильцов
(підпис) (прізвище, ім'я)

« _____ » _____ 2023 р.

Київ-2023

Розробник: Пиголенко Юлія Анатоліївна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Пиголенко Юлія Анатоліївна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від «30» серпня 2023 року №1

Голова циклової комісії Альона ДОЦЕНКО

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2023 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4 / 120	
Курс	IV	
Семестр	VII	VIII
Кількість змістових модулів з розподілом:	4 / 120	
Обсяг кредитів	1,5	2,5
Обсяг годин, у тому числі:	45	75
Аудиторні	22	36
Модульний контроль	2	4
Семестровий контроль	-	-
Підготовка і складання підсумкового контролю	-	30
Самостійна робота	21	5
Форма семестрового контролю	-	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта» є засвоєння теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивної освіти, формування в майбутніх соціальних педагогів компетентностей соціально-педагогічної діяльності з учнями з особливими освітніми потребами, ознайомлення студентів зі світовим досвідом включення дітей з порушеннями розвитку у навчально-виховний процес закладів освіти; сучасними тенденціями та моделями інклюзивного навчання.

Завдання:

- розкриття основних теоретичних положень інклюзивної освіти;
- обґрунтування провідних напрямів роботи з особами з інвалідністю в інклюзивному середовищі;
- ознайомлення зі змістом інклюзивної освіти як моделі соціального устрою;
- розкриття стратегії взаємодії з батьками дітей з особливими освітніми потребами (ООП);
- ознайомлення з міжнародними документами та українським законодавчим забезпеченням освітніх прав людей з інвалідністю.

Дисципліна «Інклюзивна освіта» як обов'язковий компонент освітньо-професійної програми, забезпечує оволодіння студентами фаховими та предметними компетентностями:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
Фахові компетентності		
ФК-9	Здатність прогнозувати та оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.	Модуль 1: 5-7 Модуль 2: 8-11
ФК-16	Здатність організувати й здійснювати соціально-педагогічну роботу в закладах освіти.	Модуль 1: 4 Модуль 2: 12-13
ФК-19	Здатність забезпечувати інклюзивні процеси, виявляти особливості та шляхи покращення життєдіяльності дітей та молоді з інвалідністю.	Модуль 3: 14-18
Предметні компетентності		
	Знати і розуміти нормативно-правову базу стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.	Модуль 1: 1-4
	Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.	Модуль 1: 5-7 Модуль 2: 8-13
	Здатність до надання допомоги і підтримки людям, з урахуванням їх індивідуальних	Модуль 2: 8-11 Модуль 3: 14-18

	потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.	
	Здатність будувати стратегію соціально-педагогічної роботи, спрямовану на саморозвиток особистості, реалізацію її творчого потенціалу, здібностей, задатків.	Модуль 2: 13 Модуль 3: 14

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення дисципліни у студентів має бути:

1. Уміння використовувати психокорекційні методи роботи з клієнтами, у тому числі арт-терапевтичні форми роботи (**ПРН-20**).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторні:			Самостійна робота
		Лекції	Семінари	складання підсумкового	
Змістовий модуль 1.					
Інклюзивна освіта як модель соціального устрою					
Тема 1. Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи	7	2	2		3
Тема 2. Інклюзія – стратегія міжнародного та українського законодавства	7	2	2		3
Тема 3. Еволюція ставлення до людей з інвалідністю	5	2			3
Тема 4. Система управління інклюзивною освітою	7	2	2		3
Тема 5. Характеристика мережі закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами	5	2			3
Тема 6. Деонтологія інклюзивної освіти	7	2	2		3
Тема 7. Роль батьків у впровадженні інклюзивної освіти	5	2			3
Модульний контроль 1	2				
Разом за 7 семестр	45*	14	8		21
Змістовий модуль 2.					
Особливості розвитку та педагогічної підтримки дітей з порушеннями психофізичного розвитку в умовах інклюзивного навчання					
Тема 8. Особливості розвитку та підтримки дітей з інтелектуальними порушеннями та із затримкою психічного розвитку	7	2	2	3	
Тема 9. Особливості розвитку та підтримки дітей з порушеннями зору, слуху та мовлення	7	2	2	3	
Тема 10. Особливості розвитку та підтримки дітей з дитячим церебральним паралічем, розладами спектру аутизму (РСА), із синдромом дефіциту уваги	7	2	2	3	
Тема 11. Особливості соціалізації, соціальної адаптації та інтеграції в соціум дітей з порушеннями психофізичного розвитку	6	2		3	1

Тема 12. Труднощі процесу соціалізації дітей з особливими освітніми потребами	6	2	2	2	
Тема 13. Педагогічні умови оптимізації процесу соціалізації осіб з особливостями психофізичного розвитку та інтеграції їх у суспільство	5	2		2	1
Модульний контроль 2	2				
Разом	40*	12	8	16	2
Змістовий модуль 3.					
Практичне застосування форм та методів роботи в інклюзивному середовищі: вітчизняний і закордонний досвід					
Тема 14. Універсальна доступність навчального закладу	6	2		3	1
Тема 15. Правила спілкування і співпраці з особами з інвалідністю у навчальному закладі	7	2		3	2
Тема 16. Шведська модель інклюзивної освіти	7	2	2	3	
Тема 17. Інклюзивна освіта у США та Канаді: основні напрями та принципи організації	7	2	2	3	
Тема 18. Досвід упровадження інклюзивної освіти у країнах ближнього зарубіжжя: Польща, Чехія, Словаччина	6	2	2	2	
Модульний контроль 3	2				
Разом	35*	10	6	14	3
Разом за 8 семестр	75*	22	14	30	5
Усього	120 *	36	22	30	26

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою

Тема 1. Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи

Історичне підґрунтя інклюзивної освіти. Історія спеціальної освіти та інклюзії. Соціальна та медична моделі порушень розвитку. Основні принципи інклюзивної освіти.

Основні поняття теми: інклюзія, інклюзивна освіта, виключення, інтеграція, порушення психофізичного розвитку, інвалідність.

Семінарське заняття 1. Генеза, понятійно-термінологічні визначення та основні принципи інклюзивної освіти.

Основна література: 1, 3, 5. *Додаткова література:* 3.

Тема 2. Інклюзія – стратегія міжнародного та українського законодавства

Міжнародна політика і законодавча база інклюзивної освіти. Освітні закони України, сучасна освітня нормативно-правова база. Інструктивно-методичні листи щодо організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах; психологічного і соціального супроводу дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання; завдань працівників психологічної служби щодо запровадження інклюзивного навчання.

Основні поняття теми: нормативно-правове забезпечення інклюзивної освіти, спеціальна школа, індивідуальне навчання, інклюзивне навчання, соціально-психологічна служба.

Семінарське заняття 2. Національне законодавство у сфері інклюзивної освіти.

Основна література: 4, 5. *Додаткова література:* 1,4.

Тема 3. Еволюція ставлення до людей з інвалідністю

Схема періодів розвитку ставлення до людей з інвалідністю у Західному суспільстві та в Україні. Передіндустріальний, індустріальний, постіндустріальний та сучасний періоди. Зарубіжні досягнення в соціальній політиці за останні роки. Періоди розвитку ставлення суспільства до людей з інвалідністю в Україні: монастирський, медичний, лікувально-педагогічний та сучасний періоди. Особливості їх проходження.

Основні поняття теми: порушення розвитку, інвалідність, людина з інвалідністю, суспільство, соціальна політика.

Основна література: 5. *Додаткова література:* 7,9.

Тема 4. Система управління інклюзивною освітою

Вищий рівень управління інклюзивною освітою. Центральний рівень управління інклюзивною освітою. Місцевий рівень управління інклюзивною освітою. Обласні, міські, селищні ради. Громадські об'єднання. Соціоосвітнє партнерство.

Основні поняття теми: управління інклюзивною освітою, державно-

громадське управління інклюзивною освітою, міжвідомче партнерство, соціоосвітнє партнерство.

Основна література: 2, 5. Додаткова література: 5,7.

Семінарське заняття 3. Організаційна структура системи управління інклюзивною освітою.

Тема 5. Характеристика мережі закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами

Заклади дошкільної освіти для дітей з ООП. Заклади загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням. Заклади спеціальної освіти. Навчально-реабілітаційний центр. Інклюзивно-ресурсний центр. Ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти. Міжгалузєва підтримка дітей з особливими освітніми потребами.

Основні поняття теми: система освіти, заклади освіти, початкова школа, гімназія, ліцей, спеціальна школа, санаторна школа.

Основна література: 1. Додаткова література: 6,10.

Тема 6. Деонтологія інклюзивної освіти

Деонтологія як вчення про проблеми моралі та моральності. Медична етика і деонтологія. Деонтологія в освіті. Завдання деонтології інклюзивної освіти. Професійні компетентності вчителя інклюзивного класу. Принципи деонтології інклюзивної освіти.

Основні поняття теми: етика, професійна етика, деонтологія, біоетика, мораль, моральність, моральні правила, моральні норми, моральні принципи.

Семінарське заняття 4. Етика і деонтологія інклюзивної освіти.

Основна література: 5. Додаткова література: 2-5.

Тема 7. Роль батьків у впровадженні інклюзивної освіти

Роль сім'ї в процесі інтегрування дитини з особливими освітніми потребами в загальноосвітнє середовище. Батьки – члени навчальних команд. Роль батьків в оцінюванні розвитку своєї дитини. Налагодження стосунків з педагогами та персоналом школи. Обмін інформацією. Волонтерство та адвокатство батьків.

Основні поняття теми: інклюзія, інтеграція, освітнє середовище, навчальні команди, волонтерство, партнерство.

Основна література: 4, 5. Додаткова література: 2,4.

Змістовий модуль 2.

Особливості розвитку та педагогічної підтримки дітей з порушеннями психофізичного розвитку в умовах інклюзивного навчання

Тема 8. Особливості розвитку та підтримки дітей з інтелектуальними порушеннями та із затримкою психічного розвитку

Особливості психофізичного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями та із затримкою психічного розвитку. Симптоматика порушень розвитку. Види порушень психофізичного розвитку дітей. Організація

педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами. Особливості навчання дітей з ООП в умовах воєнного стану.

Основні поняття теми: соціальна комунікація, включення, інтелектуальний розвиток, дефіцит уваги, гіперактивність, воєнний стан, дистанційне навчання.

Семінарське заняття 5. Симптоми і види розладів психологічного розвитку дитини

Основна література: 2, 4. *Додаткова література:* 1,5.

Тема 9. Особливості розвитку та підтримки дітей з порушеннями зору, слуху та мовлення

Особливості психофізичного розвитку дітей з порушеннями зору, слуху та мовлення. Симптоматика порушень. Організація педагогічного супроводу дітей: принципи та методи соціально-педагогічної роботи. Особливості навчання дітей з порушеннями зору, слуху та мовлення в умовах воєнного стану.

Основні поняття теми: тифлопедагогіка, вроджена сліпота, набута сліпота, діти зі зниженим зором, діти зі зниженим слухом, мовленнєві порушення.

Семінарське заняття 6. Особливості навчання і виховання дітей з порушеннями зору, слуху та мовлення

Основна література: 4, 5. *Додаткова література:* 10.

Тема 10. Особливості розвитку та підтримки дітей з дитячим церебральним паралічем, розладами спектру аутизму, із синдромом дефіциту уваги

Особливості психофізичного розвитку дітей з дитячим церебральним паралічем. Особливості психофізичного розвитку дітей з розладами спектру аутизму. Особливості розвитку та підтримки дітей із синдромом дефіциту уваги. Симптоматика порушень. Організація педагогічного супроводу дітей даних категорій.

Основні поняття теми: фізичний розвиток, інтелектуальний розвиток, дефіцит уваги, розлади спектру аутизму.

Семінарське заняття 7. Особливості навчання і виховання дітей з аутистичним спектром порушень

Основна література: 1. *Додаткова література:* 1,8.

Тема 11. Особливості соціалізації, соціальної адаптації та інтеграції в соціум дітей з порушеннями психофізичного розвитку

Сутність процесів адаптації, соціалізації, інтеграції. Основні механізми та агенти процесу соціалізації людини. Фактори соціалізації. Класифікація порушень психофізичного розвитку.

Основні поняття теми: діти з особливими освітніми потребами, порушення психофізичного розвитку, норма, патологія

Основна література: 1, 2. *Додаткова література:* 7,10.

Тема 12. Труднощі процесу соціалізації дітей з особливими освітніми потребами

Причини невдалої соціалізації дитини. Основні причини недостатнього рівня життєвої компетентності школярів із порушеннями психофізичного розвитку. Типові недоліки в організації навчально-виховного процесу освітнього закладу. Проблеми соціалізації дітей з особливими освітніми потребами в умовах війни.

Семінарське заняття 8. Соціалізації дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти в Україні

Основна література: 1, 4. Додаткова література: 6.

Тема 13. Педагогічні умови оптимізації процесу соціалізації осіб з особливостями психофізичного розвитку та інтеграції їх у суспільство

Ефекти соціалізації особистості школяра в когнітивній, емоційній та поведінковій

сферах. Фактори результативності корекційно-виховного процесу школи. Педагогічні умови та шляхи оптимізації процесу соціалізації осіб з особливостями психофізичного розвитку та інтеграції їх у суспільство

Основні поняття теми: соціалізація, інтеграція, когнітивна сфера, корекційно-виховний процес.

Основна література: 2, 5. Додаткова література 6, 7.

Змістовий модуль 3.

Практичне застосування форм та методів роботи в інклюзивному середовищі: вітчизняний і закордонний досвід

Тема 14. Універсальна доступність навчального закладу

Ознаки універсальної доступності. Елементи доступності прилеглої території. Доступність всередині приміщення. Наявність інформаційних табло/пиктограм. Поняття „універсальний дизайн”. Методика визначення доступності об’єкту громадського призначення для людей з порушеннями розвитку.

Основні поняття теми: універсальність, універсальний дизайн, доступність, доступність навчального закладу.

Основна література: 5. Додаткова література: 9.

Тема 15. Правила спілкування і співпраці з особами з інвалідністю у навчальному закладі

Правила спілкування і співпраці з особами з інвалідністю у навчальному закладі. Особливості соціальних контактів з особами з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому просторі. Правила спілкування з військовими з інвалідністю.

Основні поняття теми: соціальні контакти, соціальні зв’язки, інклюзивний освітній простір, особливі освітні потреби, статус особи з інвалідністю внаслідок війни.

Основна література: 1, 2. Додаткова література: 9, 10.

Тема 16. Шведська модель інклюзивної освіти

Реформування освітньої галузі Швеції: етапи, особливості, основні завдання. Особливості адаптації та модифікації освітнього середовища, навчальних матеріалів та засобів у школах Швеції. Вимоги до особистості педагога навчального закладу Швеції щодо навчання, виховання та розвитку дітей з порушеннями розвитку

Основні поняття теми: малі групи, диференціація за видами порушень, спецкурси, асистент вчителя

Семінарське заняття 9. Особливості інклюзивної освіти у Швеції

Основна література: 1, 5. Додаткова література: 6, 7.

Тема 17. Інклюзивна освіта у США та Канаді: основні напрями та принципи організації

Соціально-педагогічний рух кінця 60-х-початку 70-х рр. у США. Мейстрімінг та його особливості. Нормативно-правова база США про рівність прав людей. Особливості освітньої реформи у Канаді. Адаптація та модифікація навчальних закладів Канади до потреб осіб з особливими освітніми потребами

Основні поняття теми: інклюзивна освіта, законодавча база, тенденції, особливі освітні потреби

Семінарське заняття 10. Становлення та тенденції розвитку інклюзивної освіти в США та Канаді

Основна література: 2, 5. Додаткова література: 2.

Тема 18. Досвід упровадження інклюзивної освіти у країнах ближнього зарубіжжя: Польща, Чехія, Словаччина

Повне та часткове інтегрування осіб з особливими освітніми потребами як віддзеркалення моделі інклюзивної освіти. Зворотне інтегрування Чехії: специфіка та особливості. Адаптації та модифікації навчальних закладів Польщі до потреб осіб з особливими освітніми потребами. Нормативно-правове забезпечення інклюзивного навчання осіб з порушеннями розвитку у Польщі та Чехії. Право на отримання якісних освітніх послуг та його реалізація на практиці (з досвіду Словаччини).

Основні поняття теми: інтегроване навчання, психолого-медико-соціальні центри, рівноправність, варіативність педагогічного супроводу.

Семінарське заняття 11. Досвід реалізації інклюзивної освіти в країнах Європи

Основна література: 1, 2, 5. Додаткова література: 9, 10.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	7	7	6	6	5	5
Відвідування семінарських занять	1	4	4	4	4	3	3
Робота на семінарському занятті	10	4	40	4	40	3	30
Виконання завдання для самостійної роботи	5	7	35	2	10	2	10
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом			111		85		73
Максимальна кількість балів		269					
Розрахунок коефіцієнта		4,48					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Зміст самостійної роботи студентів має таку структуру:

1. Опрацювати зміст тем за літературою.
2. Відповісти на питання до семінарського заняття.
3. Виконати завдання (оцінюється в 5 балів).

Змістовий модуль 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою

Тема 1. Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи

Скласти тематичний словник (не менше 10 термінів) за темою модуля.

Тема 2. Інклюзія – стратегія міжнародного та українського законодавства

Проаналізувати нормативно-правову базу в Україні з питань інклюзивної освіти.

Тема 3. Еволюція ставлення до людей з інвалідністю

Підготувати 3 анотації до статей, що стосуються ставлення до людей з інвалідністю.

Тема 4. Система управління інклюзивною освітою

Проаналізувати позитивні і негативні сторони системи управління інклюзивною освітою.

Тема 5. Характеристика мережі закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами

Написати есе на тему «Інклюзивна освіта – якісна освіта для всіх».

Тема 6. Деонтологія інклюзивної освіти

Розробити методичні рекомендації щодо спілкування з людьми, які мають інвалідність.

Тема 7. Роль батьків у впровадженні інклюзивної освіти

Розробити пам'ятку для батьків дитини з особливими освітніми потребами.

Змістовий модуль 2.

Особливості розвитку та педагогічної підтримки дітей з порушеннями психофізичного розвитку в умовах інклюзивного навчання

Тема 11. Особливості соціалізації, соціальної адаптації та інтеграції в соціум дітей з порушеннями психофізичного розвитку

Запропонувати 5 електронних джерел, де вказана інформація про особливості соціалізації та інтеграції в соціум дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

Тема 13. Педагогічні умови оптимізації процесу соціалізації осіб з особливостями психофізичного розвитку та інтеграції їх у суспільство

Охарактеризувати та розкрити сутність соціально-педагогічних методів у діяльності соціального педагога з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.

Змістовий модуль 3.

Практичне застосування форм та методів роботи в інклюзивному середовищі: вітчизняний і закордонний досвід

Тема 14. Універсальна доступність навчального закладу

Описати умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Тема 15. Правила спілкування і співпраці з особами з інвалідністю у навчальному закладі

Розробити пам'ятку основних вимог щодо правил спілкування з особами з інвалідністю.

КОНТРОЛЬ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

6.3. Критерії оцінювання виконання практичних, лабораторних робіт та відповіді на семінарському занятті

Критерії оцінювання за 10 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому добрий рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок

7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятанні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдання/відповідь розпочата чи взагалі відсутня.

6.4. Критерії оцінювання виконання самостійних робіт

Критерії оцінювання за 5 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
5	Відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками
4	В цілому добрий рівень виконання, містить незначну кількість несуттєвих помилок
3	Посередній рівень знань, виконання містить значну кількість недоліків
2	Мінімально допустимий рівень виконання

6.5. Критерії оцінювання виконання модульних контрольних робіт

Критерії оцінювання за 25 бальною шкалою

6.6. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення: Комплексний екзамен.

Максимальна кількість балів: 40 балів.

Критерії оцінювання:

Комплексний екзамен: питання 1 – 23 (тестові завдання з вибором однієї, або кількох правильних відповідей), оцінюються в 1 бал. 24-28 (запитання на відповідність та вставити пропущені слова), оцінюються в 2 бали кожне, питання 29 – 5 балів

6.7. Шкала відповідності оцінок

Рейтин- гова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл: посіб./ [Тоні Бут]; пер. з англ. – К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 190 с.
2. Інклюзивна освіта: досвід і перспективи: [монографія] / Колектив авторів; відп. ред. Г.В. Давиденко. – Вінниця, 2016. – 242 с.
3. Колупаєва А. А. Методологічні та стратегічні виміри освіти дітей з особливими потребами у контексті освітнього реформування / А. А. Колупаєва // Особлива дитина: навчання і виховання. – 2018. – №1(85).
Нагорна О. Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами : навч.-метод. посіб. / О. Б. Нагорна. – Рівне, 2016. – 141 с.
4. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку / навчально-методичний посібник /авт.: Чеботарьова О. В., Трикоз С. В., Блеч Г. О., Гладченко І. В., Бобренко І. В., Королько Н. І., Дмитрієва І. В., Остапенко Л. І., Тарновська Л. І., Гломозда І. В., Чухліб О. А., Стрілець Л. В.– К., ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020. – 88 с.
5. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. – Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. – 300 с.

Додаткова література:

1. Гречаник, О.Є. Виховні системи навчальних закладів: теорія та практика [Текст]: методичний посібник / Укладач О. Є. Гречаник. Харків : Вид. група «Основа», 2014. – 224 с. (Серія «Виховна робота»).
2. Загальна декларація прав людини. [Електронний ресурс] // Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Закон України «Про освіту». [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2017. – № 38-39. – ст.380. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту». [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2020. – № 31. – ст.226. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
5. Конституція України [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – с. 141. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
6. Мартиненко І. В. Логопсихологія : курс лекцій. Навч. посіб. 2-ге вид., виправл. і доповн. / І. В. Мартиненко. – Київ : ДІА, 2016. – 116 с.

7. Розвиток інклюзивного освітнього середовища в Запорізькій області: науково- методичний аспект : моногр. / Упор. Т. Є. Гура; ред. Т. Я. Озерова. – Запоріжжя : Статус, 2018. – 328 с.
8. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. – 275 с.
9. Сорочинська В.Є. Організація роботи соціального педагога: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2017. – 198 с.
10. Таранченко О. М. Соціокультурний контекст змін в освіті осіб з особливими потребами в Україні / О. М. Таранченко // Особлива дитина: навчання і виховання. – 2016. – №4(80). – С. 87–96.

Навчально-методична карта дисципліни “Інклюзивна освіта”

Разом: 120 год.: лекції – 36 год., семінарські заняття – 22 год., самостійна робота – 26 год., модульний контроль – 6 год., підготовка і складання підсумкового контролю – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3				
Назва модуля	Інклюзивна освіта як модель соціального устрою							Особливості розвитку та педагогічної підтримки дітей з порушеннями психофізичного розвитку в умовах інклюзивного навчання						Практичне застосування форм та методів роботи в інклюзивному середовищі: вітчизняний і закордонний досвід				
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Теми лекцій	Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи	Інклюзія – стратегія міжнародного та українського законодавства	Еволюція ставлення до людей з інвалідністю	Система управління інклюзивною освітою	Характеристика мережі закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами	Деонтологія інклюзивної освіти	Роль батьків у впровадженні інклюзивної освіти	Особливості розвитку та підтримки дітей з інтелектуальними порушеннями та із загальною психофізичного розвитку	Особливості розвитку та підтримки дітей з порушеннями зору, слуху та мовлення	Особливості розвитку та підтримки дітей з дитячим церебральним паралічем, розладами спектру аутизму (РСА), із синдромом дефіциту уваги	Особливості соціалізації, соціальної адаптації та інтеграції в соціум дітей з порушеннями психофізичного розвитку	Труднощі процесу соціалізації дітей з особливими освітніми потребами	Педагогічні умови оптимізації процесу соціалізації осіб з особливостями психофізичного розвитку та інтеграції їх у суспільство	Універсальна доступність навчального закладу	Правила спілкування і співпраці з особами з інвалідністю у навчальному закладі	Шведська модель інклюзивної освіти	Інклюзивна освіта у США та Канаді: основні напрями та принципи організації	Досвід упровадження інклюзивної освіти у країнах ближнього зарубіжжя: Польща, Чехія, Словаччина
Теми семінарських занять	Гене́за, понятійно-термінологічні визначення та основні принципи інклюзивної освіти	Національне законодавство у сфері інклюзивної освіти		Організаційна структура системи управління інклюзивною освітою		Етика і деонтологія інклюзивної освіти		Симптоми і види розладів психологічного розвитку дитини	Особливості навчання і виховання дітей з порушеннями зору, слуху та мовлення	Особливості навчання і виховання дітей з аутистичним спектром порушень		Соціалізації дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти в Україні		Особливості інклюзивної освіти у Швеції	Становлення та тенденції розвитку інклюзивної освіти в США та Канаді	Досвід реалізації інклюзивної освіти в країнах Європи		
Самостійна робота	35 балів							10 балів						10 балів				
Види поточн. контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)							Модульна контрольна робота 2 (25 балів)						Модульна контрольна робота 3 (25 балів)				
Підсумк. контроль	Екзамен Коефіцієнт: 4,48																	

